

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME MERKEZİ

SOSYAL BİLGİLER

5. SINIF

ÇEVREMİZDEKİ EKONOMİK FAALİYETLER

Sabahattin DÜLGER
Bursa İl Millî Eğitim Müdürü

Ekrem KOZ
Bursa İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

Mehmet KÖYLÜ
ÖDM Ekip Sorumlusu

Petek Çelik

Soru/Etkinlik Yazarları
Ayşe Işık

Ertan Çağlayan

ETKİNLİK-1

Verilen tarım ürünleri ve en çok yetiştirildiği bölgeleri, örnekteki gibi doğru olarak eşleştiriniz.

	Çay	Güneydoğu Anadolu Bölgesi
	Buğday	Marmara Bölgesi
	Pamuk	İç Anadolu Bölgesi
	Kayısı	Karadeniz Bölgesi
	Turunçgil	Ege Bölgesi
	Ayçiçeği	Doğu Anadolu Bölgesi
	İncir	Akdeniz Bölgesi

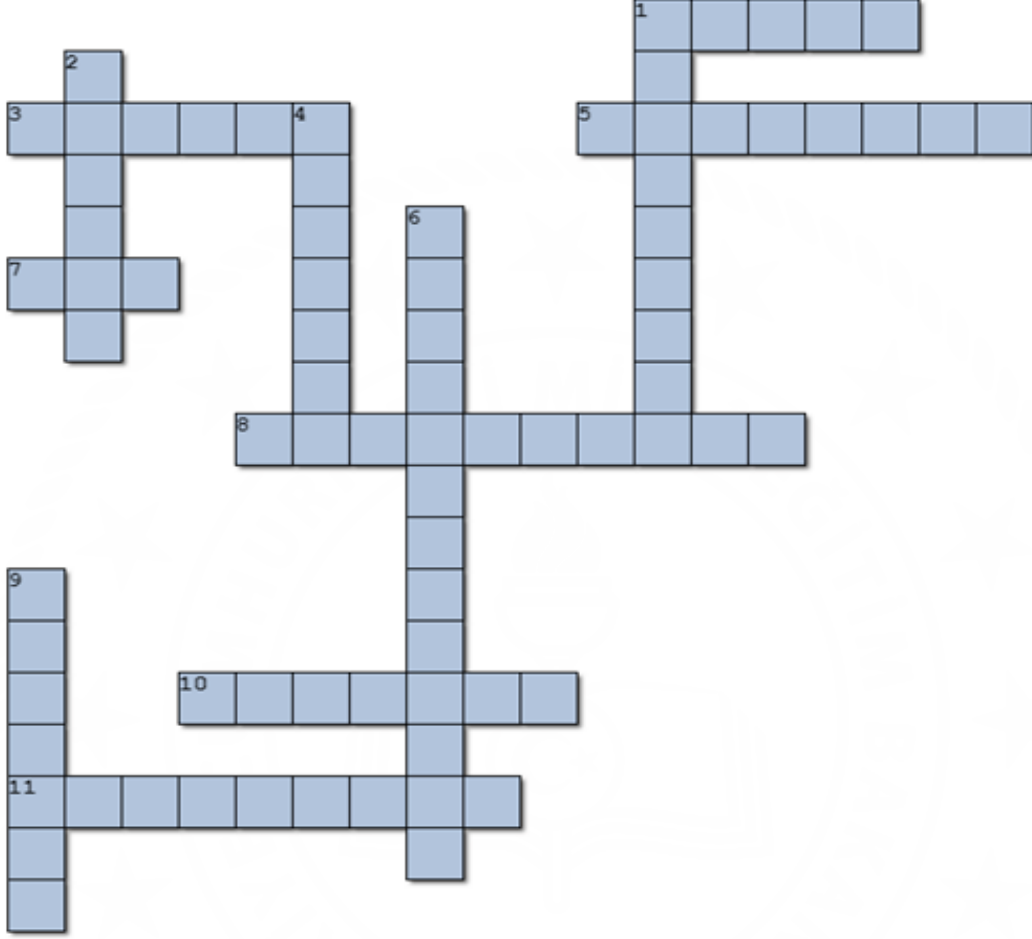
ETKİNLİK-2

Tabloda verilen bilgilerden doğru olanların yanına “D”, yanlış olanların yanına “Y” koyunuz.

	Köylerde yaşayan aileler tüm ihtiyaçlarını kendileri karşılayabilir.
	Türkiye’de farklı iklimlerin görülmesi nedeniyle çok çeşitli tarım ürünü yetiştirilebilir.
	Toprak, tarımsal faaliyetlerin dışında sanayide de hammadde olarak kullanılan bir doğal kaynaktır.
	Çok sayıda tarihi ve doğal güzelliklere sahip olması Akdeniz bölgesinde yaz turizminin gelişmesini sağlamıştır.
	Marmara Bölgesinde iklimin elverişli olmasından dolayı kümes hayvancılığı gelişmiştir.
	Sanayinin gelişmesi aynı zamanda hizmet sektöründe çalışanların oranının da artmasını sağlar.

ETKİNLİK-3

Verilen soruların cevaplarını bulmacaya doğru bir şekilde yerleştiriniz.

Soldan Sağa	Yukarıdan Aşağıya
1. Ekonomik değeri olan bitkilerin insan kontrolünde yetiştirilmesi.	1. Akdeniz ikliminde yetiştirilen limon, portakal ve greylort gibi bitkilerin genel adı.
3. Bacasız sanayi olarak da bilinen eğlenme ve dinlenme faaliyeti.	2. Fazla yağış istememesi nedeniyle en çok İç Anadolu olmak üzere tüm bölgelerimizde yetiştirilen tarım ürünü.
5. Çiçekli bitkilerin yoğun olduğu yörelerde yapılan hayvancılık faaliyeti.	4. Sahip olduğu coğrafi konum, yer şekilleri vb. özelliklerinin de etkisiyle sanayinin en çok geliştiği coğrafi bölge.
7. Üzerinde yer alan çok sayıda baraj sayesinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin çehresini değiştiren projenin kısa adı.	6. Öğretmen, doktor, polis, garson gibi toplumun belli ihtiyaçlarını karşılayan sektöre verilen isim.
8. Yer altındaki değerli madenlerin çıkarılıp işlenmesi faaliyeti.	9. Üretilen mal ve hizmetlerin kullanılması, bunlardan yararlanılması.
10. Üretilen malların çeşitli yollarla taşınması aşaması.	
11. Demir çelik sanayiinde büyük önem taşıyan ve Türkiye'de yalnızca Zonguldak ve çevresinden çıkarılan maden çeşidi.	

TEST-1

Merhaba ben Maysa, Akçaoba'da yaşıyorum. Biz Yörük olduğumuz için hayvanlarımızın peşinde yazları yaylaya çıkıyor, kışları ovaya inip Akçaobamızı orada kuruyoruz. İhtiyaçlarımızın çoğunu obamızda kendimiz yaparız. En çok arkadaşım Bulut'la oynamayı seviyorum. Bazen de hayvanlarımızı otlatırken babama yardım ediyorum. Annem ve ninemin hazırladıkları peynir ve tereyağını babam kasabaya götürüp satıyor. Gelirken de bize bir şeyler alıyor.

- I. Yaz aylarında yaylalar hayvancılığa uygundur.
- II. Kışın hayvancılık faaliyetlerine ara verilir.
- III. Yörükler tüm ihtiyaçlarını kendileri karşılar.
- IV. Yörükler yarı göçebe bir yaşam sürerler.

Akçaobalı Yörüklerin yaşamları ve geçim kaynaklarıyla ilgili hangi bilgilere ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV   D) I ve IV

TEST-2

Ünlü otomobil markalarından birinin üretiminde kullanılan parçalar, dünyanın birçok ülkesinde üretilmektedir. Ortaya çıkan Kovid-19 salgını nedeniyle Çin'de üretim durmuş ve bu durum tedarik zincirini bozarak yeni otomobil üretilmesini imkânsız hale getirmiştir. Ve markanın satışları ciddi bir şekilde düşmüştür.

Otomobil markasının satışlarındaki düşmenin sebepleri arasında hangisi gösterilemez?

- A) İnsanların yeni otomobile olan talepleri azalmıştır.
- B) Üretimde yaşanan sorunlar birçok ülkeyi etkilemiştir.
- C) Üretim ve dağıtım süreçlerinde aksaklıklar olmuştur.
- D) Sağlık sebebiyle bazı parçalar tedarik edilememiştir.

TEST-3

Severek yediğimiz birçok ürünün soframıza gelinceye kadar hangi aşamalardan geçtiğini hiç düşündünüz mü? Örneğin pilavı düşünelim. Pilav yapmak için ailemiz pirinç satın alıyor (I). Ama öncesinde çiftçiler pirinci çeltik adıyla yetiştiriyorlar (II). Yetiştirilen çeltikler fabrikalarda paketlenip toptancı, market ve bakkallara ulaştırılıyor (III).

Pilavın soframıza gelinceye kadar geçen üretim, dağıtım ve tüketim aşamalarıyla ilgili cümleler hangi seçenekte doğru olarak eşleştirilmiştir?

	Üretim	Dağıtım	Tüketim
A)	I	II	III
B)	II	I	III
C)	III	II	I
D)	II	III	I

TEST-4

Ben Şanlıurfalı mevsimlik tarım işçisi Mehmet. Her yıl Nisan ayında başladığımız yolculuk Ekim ayının sonuna kadar sürer. Yaklaşık altı aylık çalışma dönemlerinde nerelere gittiğimizi sizinle paylaşmak istiyorum.

1) Nisan: Konya- şeker pancarı ekimi	4) Ağustos: Giresun – fındık hasadı
2) Mayıs: Ödemiş – patates hasadı	5) Eylül: Diyarbakır – karpuz hasadı
3) Temmuz: Amasya – soğan hasadı	6) Ekim: Adana – pamuk hasadı

Mehmet'in yolculuğuyla ilgili hangisi kesin olarak söylenebilir?

- Mevsimlik işçiler zor şartlarda çalışmaktadır.
- Türkiye'de çeşitli tarım ürünleri yetiştirilebilir.
- Üretimin devamı mevsimlik işçilere bağlıdır.
- Şanlıurfa'da tarımsal üretim gelişmemiştir.

TEST-5

Karadeniz Bölgesi orman varlığı bakımından Türkiye'nin en zengin bölgesidir.

Ormanlıkla geçinen köylüler belirli alanlardaki ağaçları kesip satarak geçimlerini sağlamaktadır.

Kesilen ağaçlar genelde sahil kesimlerinde bulunan kereste fabrikalarına taşınır.

Fabrikalarda işlenen keresteler başta kağıt ve mobilya olmak üzere çeşitli ürünlere dönüştürülür.

Son olarak üretilen ürünler mağazalarda tüketicinin beğenisine sunulur.

- I. Çoban
- II. İşçi
- III. Şoför
- IV. Tüccar

Ormanlık faaliyetlerinin Karadeniz Bölgesinde verilen mesleklerden hangilerine iş imkânı sağladığı söylenebilir?

- A) I, II, III
- B) II, III, IV
- C) I, III, IV
- D) I, II, III, IV

TEST-6

TARİH ÖNCESİ ÇAĞLAR

 İlk insanlar avcılık ve toplayıcılıkla yaşamlarını sürdürmüştür.

M.Ö. 8000 - M.Ö. 5500 CİVALI TAŞ DEVRİ

 Tarım yapmayı öğrenen insanlar bazı hayvanları da evcilleştirdi.

M.Ö. 1300 - M.Ö. 600 LİDYALILAR

 Lidyalılar, buldukları ilk para ve kral yolu sayesinde hızla zenginleştiler.

18. YÜZYIL İNGİLTERE

 Buhar makinesinin icadı ile kol ve hayvan gücünün yerini makineler aldı.

İnsanlar tarih boyunca geçimlerini sağlamak için çeşitli ekonomik faaliyetle uğraşmıştır.

Görseldeki bilgilerde hangi ekonomik faaliyete örnek verilmemiştir?

- A) Ormancılık   B) Ticaret   C) Hayvancılık   D) Sanayi

TEST-7

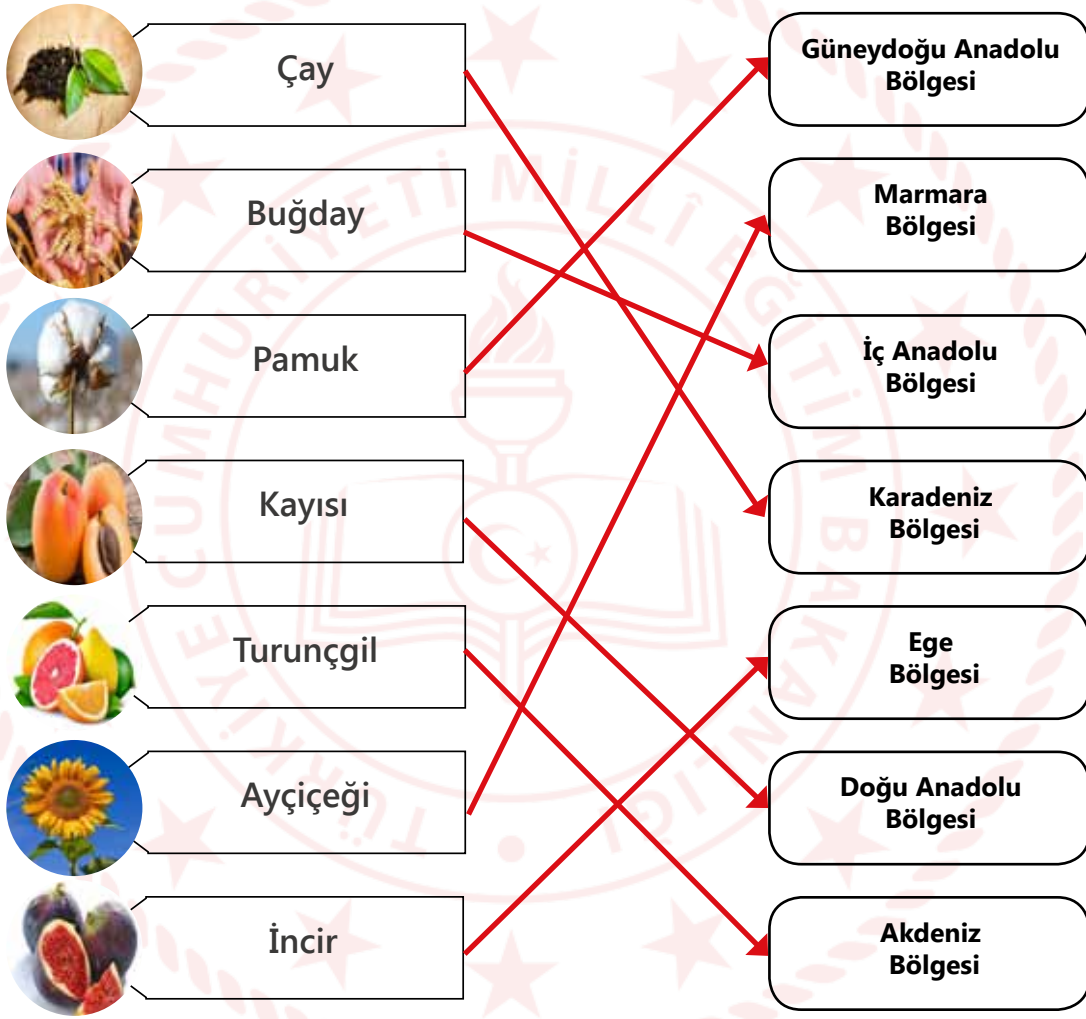
İnsanların beslenme ihtiyacını karşılayan gıda sanayii, genel olarak hammaddeye yakın yerlerde kurulmuştur.

Türkiye’de sanayi tesisi ve bölge eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

				
	Ay Çiçeği Fabrikası	Çay Fabrikası	Makarna Fabrikası	Süt ürünleri Fabrikası
A)	Karadeniz Bölğ.	İç Anadolu Bölğ.	Marmara Bölğ.	Doğu Anadolu B.
B)	Marmara Bölğ.	Karadeniz Bölğ.	Doğu Anadolu B	İç Anadolu Bölğ.
C)	Marmara Bölğ.	Karadeniz Bölğ.	İç Anadolu Bölğ.	Doğu Anadolu B
D)	İç Anadolu Bölğ	Marmara Bölğ.	Doğu Anadolu B.	İç Anadolu Bölğ.

ÇÖZÜM-1

Verilen tarım ürünleri ve en çok yetiştirildiği bölgeleri, örnekteki gibi doğru olarak eşleştiriniz.

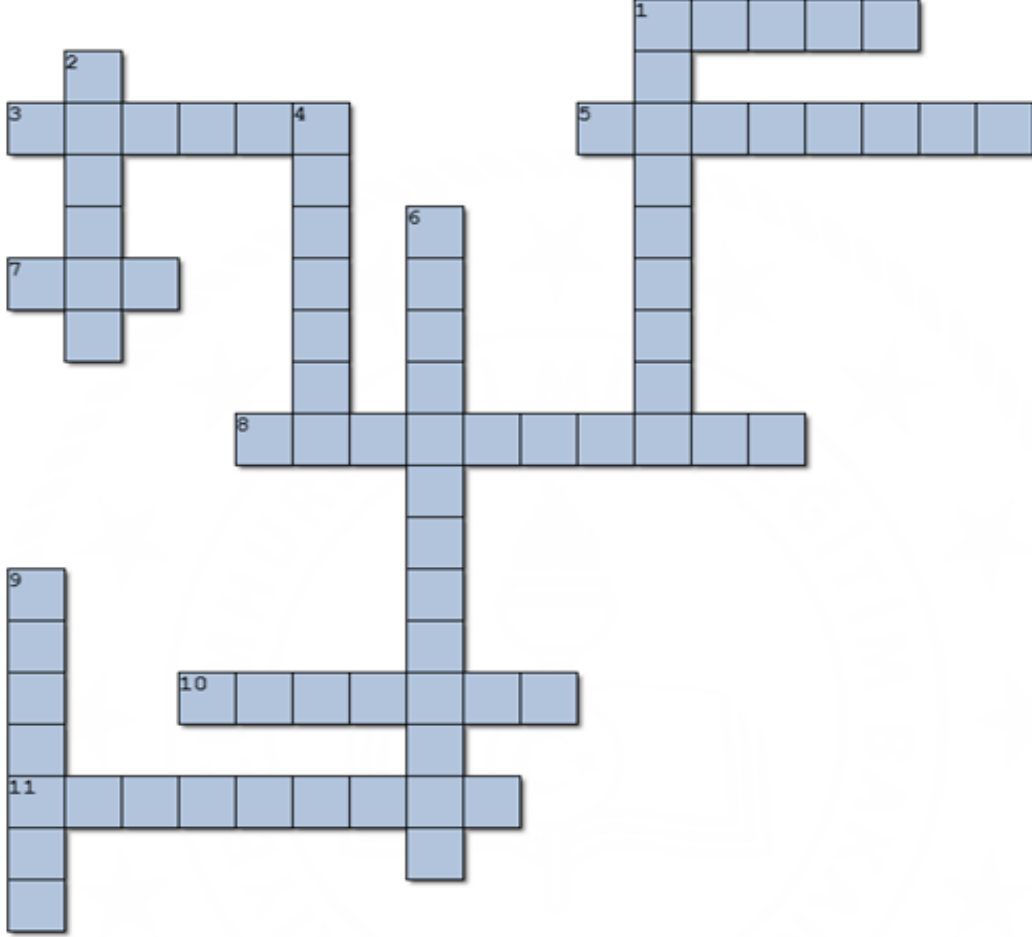
ÇÖZÜM-2

Tabloda verilen bilgilerden doğru olanların yanına "D", yanlış olanların yanına "Y" koyunuz.

Y	Köylerde yaşayan aileler tüm ihtiyaçlarını kendileri karşılayabilir.
D	Türkiye’de farklı iklimlerin görülmesi nedeniyle çok çeşitli tarım ürünü yetiştirilebilir.
D	Toprak, tarımsal faaliyetlerin dışında sanayide de hammadde olarak kullanılan bir doğal kaynaktır.
Y	Çok sayıda tarihi ve doğal güzelliklere sahip olması Akdeniz bölgesinde yaz turizminin gelişmesini sağlamıştır.
Y	Marmara Bölgesinde iklimin elverişli olmasından dolayı kümes hayvancılığı gelişmiştir.
D	Sanayinin gelişmesi aynı zamanda hizmet sektöründe çalışanların oranının da artmasını sağlar.

ÇÖZÜM-3

Verilen soruların cevaplarını bulmacaya doğru bir şekilde yerleştiriniz.

Soldan Sağa	Yukarıdan Aşağıya
1. Ekonomik değeri olan bitkilerin insan kontrolünde yetiştirilmesi. TARIM	1. Akdeniz ikliminde yetiştirilen limon, portakal ve greyfurt gibi bitkilerin genel adı. TURUNÇGİL
3. Bacasız sanayi olarak da bilinen eğlenme ve dinlenme faaliyeti. TURİZM	2. Fazla yağış istememesi nedeniyle en çok İç Anadolu olmak üzere tüm bölgelerimizde yetiştirilen tarım ürünü. BUĞDAY
5. Çiçekli bitkilerin yoğun olduğu yörelerde yapılan hayvancılık faaliyeti. ARICILIK	4. Sahip olduğu coğrafi konum, yer şekilleri vb. özelliklerinin de etkisiyle sanayinin en çok geliştiği coğrafi bölge. MARMARA
7. Üzerinde yer alan çok sayıda baraj sayesinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin çehresini değiştiren projenin kısa adı. GAP	6. Öğretmen, doktor, polis, garson gibi toplumun belli ihtiyaçlarını karşılayan sektöre verilen isim. HİZMET SEKTÖRÜ
8. Yer altındaki değerli madenlerin çıkarılıp işlenmesi faaliyeti. MADENCİLİK	9. Üretilen mal ve hizmetlerin kullanılması, bunlardan yararlanılması. TÜKETİM
10. Üretilen malların çeşitli yollarla taşınması aşaması. DAĞITIM	
11. Demir çelik sanayiinde büyük önem taşıyan ve Türkiye'de yalnızca Zonguldak ve çevresinden çıkarılan maden çeşidi. TAŞ KÖMÜRÜ	

TESTLERİN CEVAPLARI

- 1-D
- 2-A
- 3-D
- 4-B
- 5-B
- 6-A
- 7-C

